

KVASBUNKE

Noget af det mest simple man kan gøre i sin have er at lade være med at køre alt haveaffaldet på genbrugsstationen. En god kvas-/grenbunke i et uforstyrret hjørne kan gøre underværker for biodiversiteten.

Kvasbunker i forskellige stadier af nedbrydning er måske ikke det kønneste indslag i en have. Men at køre væk med alt ens haveaffald er det samme som at fjerne havens næring og en stor del af grundlaget for et rigt dyreliv. Heldigvis kan de med fordel placeres inde i eller bag buske eller måske i et skyggefuldt hjørne. Man kan også fremme nedbrydningsprocessen ved at hakke kvaset i mindre stykker eller endda hælde asken fra brændeovnen ud over.

Kvasbunken kan også etableres som et kvashegn, hvor grenene stables mellem nogle pæle. Dermed kan kvasbunken både være til nytte for dyrelivet og bruges til at skabe flere rum i haven.

LIVET I KVASBUNKEN PINDSVIN

Mange holder af at have pindsvin i haven. Der er ikke noget så hyggeligt som at høre dem pusle en sommeraften, og så har pindsvin en stor appetit for snegle.

Kvasbunker er i forvejen fantastiske hjem til pindsvin, men vil man øge chancerne for at Peter Pindsvin flytter ind, kan man også give ham en luksusbolig. Man kan købe bo, der er lavet specifikt til pindsvin, men mange forskellige trækasser kan bruges. De kan gemmes under kvasbunken eller en busk, men man skal huske, at kassen skal kunne holde til vægten af kvasbunken. Derudover skal der være en åbning, så pindsvinet kan komme ud og ind.

Husk, at det der ligner et Sankthansbål for os kan ligne en luksusvilla for en pindsvinefamilie. Flyt derfor altid dit Sankthansbål inden antænding, så pindsvinene eller andre dyr ikke bliver fanget i ilden. Dette gælder også, hvis du på et senere tidspunkt blot vil brænde din kvasbunke.

TIPS OG TRICKS:
EN KVASBUNKE SKAL HELST VÆRE MEGET TÆT, OG MEGET AF MATERIALET MÅ GERNE VÆRE BEGYNDT AT FORMULDE

INSEKTER

Mange insekter lever af at æde helt eller delvist nedbrudt plantemateriale, og kvasbunken vil samtidig danne masser af små rum, som de kan opholde sig i. En kvasbunke i haven vil altså hurtigt øge mængden af insekter i din have. Insekterne kan være til stor nytte ved f.eks. at bestøve planter eller spise de mere uønskede insekter. Der vil f.eks. hurtigt blive et mylder af løbebiller, der lever af at spise andre insekter.

SKRUBTUDSER OG ANDRE PADDER

Det fugtige miljø i bunden af en god kvasbunke er et dejligt gemmested for mange forskellige padder som f.eks. salamandere, frøer og skrubtudser. Derfor kan det være en god idé at have kvasbunken i nærheden af sin havedam. Skrubtudsen overvintrer f.eks. ikke på bunden af havedammen, som frøerne gør, og den vil derfor gerne have en kvasdyngge at overvintrere i. Butsnudet frø holder også af at gå på jagt på land, og den vil gerne have fugtige og skyggefulde steder at gemme sig. Når kvasdyngen så tilmed tiltrækker en masse insekter, er der også et måltid at hente for padderne.

SNOGEN

Snogen er afhængig af møddinger og kompostbunker for at lægge sine æg. Når noget formulder og rådner, dannes der varme, og snogens æg har brug for varme. Snogen har længe været i tilbagegang i Danmark, og det er primært fordi, der ikke længere er så mange møddinger at finde. Man kan altså gøre rigtig meget for snogen i Danmark, ved at etablere en kvas-/kompostbunke. Husk, at snogen ikke er giftig. Men dens yngel spiser gerne snegle, og det kan derfor være godt at have ynglende snoge i haven. Snogen kræver dog et meget varieret område at leve i med både vand, solpletter og gemmesteder. Endnu en god grund til at gøre ens have så varieret som muligt.

